

Hétről Hétre

A MAGYAR HIRLAP SZÉPIRODALMI MELLÉKLETE

Választások Magyarországon.

— A Pesti Napló január 3-iki számából. —

A minisztertanács, mely ma délelőtt tizenegy órakor azzal a nem mindennapos auspiciummal ült össze, hogy permanenciában maradjon, ha kell napokig, de mindenesetre addig éjjel nappal, a míg nem dönt a választások és a földbirtokreform kérdésében, este döntő elhatározásra jutott a nemzetgyűlési választásokra vonatkozólag. Ez az elhatározás, amelynek következtében négy héten belül, mindenesetre még január folyamán megejtik a választásokat úgy kül-, mint belpolitikai szempontból egyformán nagy fontossággal bír, nemcsak azért, mert a nemzetgyűlés lesz hivatalos, amire egyedül képes, hogy a forradalom vívmányait konzerválja, de azért is, mert Magyarország helyzetét a világ megítélésében föltétlenül javítani és tisztázni fogja. Megszűnnek a válságok állandó lehetőségei, a kormány helyzete is lényegesen tisztázódik és meg lesz a lehetősége annak, hogy a magyar népköztársaság tényleg kialakuljon.

Délelőtt tizenegy órakor kezdődött a minisztertanács. Károlyi Mihály miniszterelnök elnökölt. A minisztertanácsban részt vettek a kormány összes tagjai, több államtitkár is és a választások kérdésénél a lajstromos, illetőleg a községenkénti választás előkészítésének szakreferensei. Délután három órakor a tanácskozást egy órára felfüggesztették, négy órakor tovább folytatták és egyfolytában tanácskoztak ismét kilenc óráig. Tíz órakor Nagy Vince belügyminiszter ismertette a sajtó képviselői előtt a minisztertanács határozatait, amelyek megállapítják a választási eljárás módját, a választás terminusát és a kerületi beosztás elveit.

Éjszaka féltizenegy órakor tovább folytatták a minisztertanácsot, amely a hajnali órákban még tart. A választási eljárás és általában a választások kérdésének elintézése után, a minisztertanács pontonként megkezdte a földbirtok reformról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Értesüléstünk szerint az a szándék, hogy a földbirtokreformról szóló törvényjavaslatot amint a minisztertanács letárgyalja, kihirdetik, illetőleg a november tizenhatodikai nemzetgyűlés határozatának megfelelően a kihirdetéssel törvényerőre emelik.

Az országgyűlési választások elrendelésének kérdésében, amint Nagy Vince belügyminiszter ismertette velünk, a kormány elvben az aránylagos választási eljárás mellett foglalt állást, a végső megoldás azonban fakultatív lett, a kerületi és a lajstromos választás módszerének a kombinációja. A megoldás körülbelül az lett, a mit a belügyminiszter éppen a Pesti Napló számára karácsonykor közölt nyilatkozatában előre jelzett. A kormány e kérdésben ráhelyezkedett arra az álláspont-ra, melyet Nagy Vince eredetileg képviselt. A lajstromos választást megnehezítették a politikai események torlódásai s az a körülmény, hogy egyre halaszthatatlannabbá vált a választás. A megszállás által okozott technikai nehézségek, a papirhiány, valamint a központi nyomtatványoknak az elszállítási nehézségei és még más körülmények a lajstromos választás ellen szóltak, úgy hogy a lajstromos választás tervétől el kellett tekinteni.

A kormány a mai minisztertanácsban úgy határozott, hogy főként az időbeli sürgősségre való tekintettel a kerületenként való választást rendeli el és pedig oly módon, hogy Magyarország egész területén — Horvátország kivételével — a megállapított 463 választókerületben négy héten belül megejtik a választásokat. Elvben döntött a minisztertanács az új választókerületi beosztásra vonatkozólag is és azonkívül, hogy megszabta az összes kerületek számát, megállapította azt, hogy 83 törvényhatósági városi kerület lesz, (ebből Budapestre esik 33); rendezett tanácsú városi vagy nagyközségi kerület lesz 56 és falusi kerület 324.

A két választási rendszer kombinálása nemcsak a technikai nehézségek miatt történik, hanem főként azért is, hogy a kormány tekintettel lehessen a kisebbségi vélemény lehetőségére is. A két választási rendszer a kerületenként és a lajstromosan való választás rendszerét igen érdekes módon kombinálja össze s az előadott terv szerint úgy látszik, hogy nem is fog nagy nehézségeket okozni a választások megejtésének ilyen módon való biztosítása.

A kormány elrendeli Magyarországon 463 választókerületben a vá-

lasztásokat. A választások megejtése után az effektív és szabályszerűen bekerülő mandátumok számát véve alapul, az összes mandátumok egy negyedrészt pluszként veszik és egy negyedréssel több mandátumot kreálnak. Az egy negyedrészt plusz mandátumot oly módon töltik be, hogy a kisebbségben maradtak jelöltjeit pártok szerint összeszámolják és az összeadásból kikerülő arány szerint töltik be pártok szerint a mandátumokat. A választás ilyen módja miatt szükséges és ezért ezt el is rendelik, hogy minden jelölt a választás előtt köteles bejelenteni, melyik országos pártához tartozik.

A belügyminiszter példával is illusztrálta ezt a választási eljárást. Példának véve azt, hogy az összes négyszázhatvanhárom kerületből háromszáz szabályszerű mandátum kerül be, akkor hetvenöt lesz a plusz mandátumok száma. Összeadván a kisebbségben maradt jelöltek szavazatait és föltéve, hogy az két milliót tesz ki, megállapítják azt is, hogy melyik pártra mennyi szavazatot jutott. Ha most a két millió kisebbségi szavazatból egy millió jutott a szociálistákra, ötszáz ezer a Károlyi-pártiakra, kétszáz ezer a radikálisokra, kétszáz ezer kisgazda-pártira és száz ezer keresztényszocialistákra, akkor kiszámítják a megfelelő százalékokat és a plusz mandátumokat a megfelelő arányszám szerint töltik be azokkal, akik kisebbségben maradván, viszonylag a legtöbb szavazatot kapták.

A kormány a Kuriára bízta ezt a nehéz és kényes munkát és a Kuria választási tanácsai statisztikusok közreműködésével fogják a plusz-mandátumok betöltését és az arra illetékes jelöltek kijelölését elvégezni. Mindenesetre ennek a munkának még a nemzetgyűlés összeülése előtt be kell fejeződnie és hogy a nemzetgyűlés minél teljesebb lehessen, gondoskodás történik arra vonatkozólag is, hogy még a parlament egybegyűlése előtt megejtsék a pótválasztásokat is. A plusz-mandátumok birtokosai, kik a nemzetgyűlésen teljes jogú képviselők lesznek, bár mint kisebbségi követek kerülnek be a parlamentbe, országos képviselők és nem jelöltek külön a kerületeiket.

A választás időpontjára nézve

úgy döntöttek, hogy határozott napot még nem állapítottak meg, csak annyit döntöttek el, hogy a választásoknak négy héten belül, még januárban meg kell történniök. Néhány napos munka van még hátra a választókerületi pontos községenkénti beosztásával, csoportosításával és publikálásával. A mai minisztertanács ugyanis csak a választókerületek számára és a kerületek kereteire vonatkozólag döntött, a belügyminiszteriumnak maradt meg a feladat, hogy a választókerületek most községenként csoportosításának.

A választókra vonatkozó igazoló eljárásra nézve a minisztertanács elfogadta Nagy Vince rendelettervezetét, amely szerint a taxatív felsorolt 18—20 ezer vagy több lakossal bíró városokban, ahol lisztbizottságok, vagy hasonló bizottságok működnek, a választók összeírása és igazolása körülbelül olyan mód szerint fog történni, mint legutóbb a ruharek virálásánál történt. A belügyminiszter által kinevezett biztos vezetése alatt a pártok bizalmi embereiből álló bizottság fogja a háztulajdonosoktól, illetve házfelügyelőktől azokat az izeket összeszedni, amelyeken a választásra jogosultak a nevüket és személyi adataikat bejelentették. A jelentkezési izek alapján a választói igazolványt a választási biztosok állítják ki.

A kormány, amidőn az egész ország területére nézve egyszerre elrendeli a választásokat, tekintettel arra, hogy Magyarországon területének kétharmada ellenség által meg van szállva, jegyzékkel fordul az ententehez és hivatalosan bejelenti a választások megtörtént elrendelését. A magyar kormány, amidőn tudomására hozza az entente-nak a nemzetgyűlés összehívását, azt fogja kérni — és elvárja, hogy az entente ebben támogatni fogja, — hogy intézkedés történjék a megszálló csapatoknál a rend biztosítására vonatkozólag és arra, hogy az ország érdekében föltétlenül szükséges választások zavartalanul megejthetők legyenek. A kormány körében az a remény, hogy a választásoknak a ma megszabott rendszer szerint való megejtése sikerülni fog és hogy a megszálló csapatok nem fognak nehézségeket támasztani.

UNIVERSITY OF ALBANY LIBRARY

ENCY
és TÁRSA
HÁZAI
RMJAI:
...jaink nagy
...könnyű le-
...hetők, vagy
...relünk. Pon-
...ságos kiszol-
...las.
...S FARM,
...Detroithoz, 1
...korgyárhoz.
...sik fekete
...s ház, nagy
...yéb épüle-
...könnyű föl-
...llett megve-
...homokos
...mille Det-
...aker tiszta
...a többi er-
...Van rajta
...ház és nagy
...2 éve épült
...épületek, az
...3000, 1000
...zetéssel meg
...Ezen a
...2 magyar
...mult héten
...az egyik 1
...3 milera
...fármhoz.
...Kertészetre
...öld 18 mile
...mindeniütt
...Van rajta
...jó ház és
...skert, 200
...80 fiatal kör
...szedres és
...mint a szük-
...etek, a gyü-
...hoz 2 vagy
...rt évente. —
...alom kerté-
...könnyű felté-
...felhívjuk a
...kő magyar-
...et, hogy je-
...yi farmánk
...hogy minden
...that magá-
...nelki tetszik.
...azzal, hogy
...pénze, olyan
...amennyire
...AVENUE
...ház, egész
...dő, villany,
...közel a Jef-
...\$500 lefize-
...havi rész-
...BILT AVE.-N
...9. szobás ház
...járattal, jó
...500 lefizetés-
...hető.
...S AVENUE
...ház, fürdő,
...stb. \$700
...könnyű ha-
...és.
...STREETEN
...ház, jó béré-
...legjobb kar-
...lefizetéssel
...AVENUE
...ház, fürdő,
...sz, pince, stb.
...tés és köny-
...törlesztés.
...eladó há-
...minden ut-
...on és válasz-
...zak egyet.
...Y JÁNOS
...ÁRSA
...és legmeg-
...gatlanforgal-
...Detroitban és
...Államban.
...fferson Ave.
...1035.
...MELLETT.

C S I L L A G

Írta: BARSONY ISTVÁN.

Hogy megragyogtok odafent. Ti menyországi Szentjános-bogarak, ti égi lidércz-tüzek!

Ti apró csillagok, a kikkel bevarrhintve a nagy kék boltozat; akik olyan egyformáknak látszotok, mégis olyan tarkává teszték a felhők birodalmát!

Mikor lemegy a nap s elhomályosul idelent minden: a nyár levegője egy ideig nem mutat mást, csak beolvadást. Nincs sugár, a mi kicsalja a rezgő délibábot; az ég arcát szeliden megsimogatja a béke angyala; elesítul a zaj, pihenésre való készülődéssé válik a mozgás. Az esti ködök csak a szemhatárra vonnak ráncokat, egyébként sima és makulátlan a föld felett ivbe hajló kék lap.

És egyszerre megpattan valahol a nyugati égbolt: egy kis láng, egy pici lámpás kezd lobogni rajta. Szeliden, egymagában. Egy őrszem, amelyet messze világokból küldtek előre, hogy nézzen körül: szabad-e már a tér? Felvonulhat-e már a letűnt nap nyomán közeledő-raja a csillagoknak? Az ott a Vénusz, az esti csillag.

Fehér láttyollal lengik körül a ködök eleinte s szellemkomornak fejtik le róla szálankint a párák leheletéből termelt finomságot. Ugy ragyog azután misztikus pompájában: mez nélkül; áradó sugárral.

És minden sugár üzenetet visz a nagy kietlenségbe: "Jöhettek már, ti többi szépségek, ti ékes népei az éjszakának!"

"Lépjétek ki a feketeségből, fűrödjék arcotok a levegőg kék tengerében!"

"Lobogó lángotok hadd fessen pástortüzet az örök síkságra!" "Rezdítse meg fényetek az uszó felhőket, a ritka éthert!"

"Keverjétek össze kebletek sugarát s tárjátok ki mindazt, a mi ingerlő születik rajtatok, benne-tek!"

"Piros láng, zöldes fényű tűz, narancssárga szikra üsszék általatok a végtelenségben!"

"Villám fehérsége vegye körül tájékatokat, kezdődjék a nagy kivilágítás, az ünnepi dísz, a meteorok tűzijátéka!..."

S a menyországi Szentjános-bogarak szépen szót fogadnak, szépen előjönnek.

Elkezdik villogtatni fényüket; irdatlan messzeségből köszöntik egymást elszabadított sugaraikkal. Kibujik lassankint mindnyája a láthatatlanság homályából; megül a kék mezőn, elrendezkedik egymás mögé zürzavaros szabálytalansággal, megszámlálhatatlan sokasággal.

Ime testté vált mese az aranynyájról s az ezüst pástorról...

A sok aranybáránnyal kezdje legelni a temételen buzavirágot; ott van középtűt az ezüstpász-

tor: a hold. Egy darab felhő csuszik alája, mintha leterített sába volna; azon nyugszik majd az ezüst pástör. Két nagy sötét szemüvegével belebámul a határ-nélkül való semmiségbe; ellát mindenüvé: az ég középeré, az ég szélére, és jól ügyel, hogy el ne tűnjék előle a drága nyáj legkisebbje sem.

Fent, a legnagyobb magasságban pedig ez alatt elkezd hőmpolyogni a széles fényfolyam: a tejut.

Mikor mindezt így elgondolom s belemerülök a képzelődés tündérországába, ne jöjjen akkor senki, hogy megzavarja álmodozásomat.

Hadd maradjak olyankor magamra, eltelve rajongással, elérhetetlen vágyak nagy sokaságával.

Tűnjék el előlem a rideg tudás, amely tönkre teszi az ég romantikáját s a regék fényét a prozaiság szürke köpenyével takarja le, s a mely csak vándor bolygók sírját, kihült csillagok temetőjét, meg égo napok nem változó állomáshelyeit látja a térben!

Oh, de rettegem a csillagászokat!

Hogy tönkre boncolták a gyönyörű eget, amelyről eddig csak a poézis határai között született meg bennem minden fogalom! Hát nem szomorú az, hogy mikor felnézek és keresem a menyország irányát, a merre az Isten trónját sejttem: nem mondhatom már, hogy a "Magasságbeli"-hez fordulok. Mert a csillagászok megmagyarázzák, hogy magasság nincs, az ott a mélység, az összvonzás középpontjának az iránya, a melyen egyszer le fogunk esni, bele a napba, az eleven pokolba.

Hol lesz akkor az Isten, aki megvéd?

Most már nincs is többé csillag, csak égítést.

Nagy kolosszusok, amelyek rohannak egy titkos, csodálatos világrend törvénye szerint, míg majd egyszer kiesik a vonzás mesteri gépezetéből egy delej és akkor meghibban az egész csillagrendszer és lódul minden égítést arra, a merre a mérleg lebillent, a merre a hatalmasabb, az épen maradt vonzás elrántja magához.

Hogy fognak akkor lefelé görödülni a szörnyű óriások, mint a megemelt deszkán végigguruló borsószemek!...

Összeütődnek, nekimennek egymásnak s kettérepedve dörögik tele jajgatásukkal a síket világrt.

A tűz elnyeli a jégbefagyott bolygót; a megolvadt gránit végighőmpolyog a szétzuzott égi vándorok sebhelyes testén.

A megpuhult, viaszszá változott sziklák tapadós sivatagga-

mállanak el a rohanó felületén, melyek zakatolva, összetorlódvá zuhannak a vonzás középpontja felé, le, le, a mélységbe.

Hát poézis ez?

Hát egyéb ez a végítélet kikerülhetetlen tragédiájánál, a melynek nincs fellendülése, csak kétségbeesése?!

Messze van még az idők teljessége. Halandó ember ki gondolna a millió évek jövődjére?

A mai nap kell nekem; a jelen, a mit érzékeln tudok, ha meg nem értem is. Az a jelen, a mi tetszhetik, a mi boldogíthat, amittől félhetek s a mi megtaníthat a lemondásra.

Csakhogynem tanít meg.

Mert amióta tudom, hogy milyen kicsiny a föld: ellenállhatatlan vágy kívántatja velem megismerni a messzeségek kolosszusait. Az egész ősmert világon át száll egy másodperc alatt képzeletem; a fény gyorsasága csigamászás-ehhez képest az ő negyvenkétezer hitvány mértföldjével. Mindazt, ami véges, játszva felfogja a gondolat erejt, mely a Jupiter gigászi testét két sarkpontjától kezdve egyenlítője körvonalaig tisztán lerajzolja az égre s a mely a tejut napjainak billió mértföldekre menő távolságát egy pillantás alatt átrepüli.

De a végtelenséggel nem bír a gondolat sem.

A határtalanság sejtésére kétségbeesik minden képzelet.

Az az érzés, ami támad bennem arra a gondolatra, hogy hiába röpülnek előre az Isten lelkének gyorsaságával, még sem fogom soha elérni azt a pontot, ahonnan már csak visszafelé lehetne indulnom: az irtózatoss érzés.

Pedig ezen az örök vonalon mindenütt találunk csillagokat. Nagy, homályba burkolt tömegeket, amelyek csak kriptái már a rajtok rég kihalt életnek; vagy talán virágozó csodaszép tündérvilágokat, a hol más létfeltételek közt nem szünő örömben telnek a halhatatlanságig hosszúéletű szellemalakóknak boldog napjai. Folyvást látnám keresztül-kasul elsietni a végtelen utjokat járó bolygókat, amelyeknek nincs soha egy pillanatnyi megállapodásuk s messze a sötét ég képzelt határán mindenütt csillognia felém valami láng, egy kis vezérlő fény, a mit a távolság csak szikrának mutatna eleinte, míg közeledve hozzá, látnom kelene, mint nő rettentő arányokban a kis láng lobogása, míg elfogja előlem a fél eget, az egész eget s széltségben, hosszában, a merre fordulok, csak a lávahullámok szaporodása, a forrásban levő nap pöfögése s menydörgészerű kitörése töltene be látásom és hallásom határát.

Mintha egy csöpp esőből egyszerre özönvíz áradna szét a mindenségben.

És mikor mögöttem lenne a megszilárdulás nehéz kinjait va-

judó égítést, mikor visszanézve, megint nem látnék belőle mást, mint egy picinyke fényt, egy mindig jobban halványodó szikrát: akkor azt mondanám, hogy az ott, a sötétségben, egy szegényke csillag s rettegve, kíváncsian rohannék előre, mindig előre, a merre új bolygótüzek tűnhetnek fel az irdatlan távolságból nézve épp oly csöppek, de közelebről talán milliószor nagyobbak, mint az örökre elhagyott névtelen nap volt!...

Félek ettől a kietlen égtől s egy hang a szívemben azt kiáltja a tudós csillagászok felé: adjátok vissza az én egemet, buzavirágos mezősejtemet!...

"A mely népes az egymás mellé sorakozó aranybáránnyoktól s a hol az üstökös kévéjét menyországi árvalányhaj lengésének nézem!..."

Ott ropkódnék a csendes éjben lángparittyái a hullócsillagoknak; játszó dínék mulattatják, ijeszgetik velük a tilinkos pástort, a ki egyre lesi, mind hiába lesi, hogy majd leszalad vagy egy a tűzkövek közül s nem is sejtji, hogy az arcára szállt parányi perje annak az imént elégett, megsemmisült morzsa világnak egy részecskeje.

Oh hagyjátok meg nekem a mesemondók hitét, hogy a mik ott ragyognak szelid csillogással az éjszakai égen: földi halandók sorsához kötött szellemsemelek azok. Mikor elbágyad közülök egy s kiálszik a tűze: meghal akkor a földön egy ember.

Hadd keressem a csillagomat tovább is az égen: hadd higgyem, hogy érzem sugarának hízogó melegét, míg elfödi a fényforrását előlem az árnyék, az örök halál leple, amely abban a percben borul majd rám is, mikor az a kis csillaglámás az égboltozat egy rejtett zugában utoljára lobban.

Tudós csillagászok megrontották, tönkretették tudásukkal azt a világot, amelyben a regék granygyapjas báránnyái laktak. Most már nincs az többet a mesében sem, hogy az ezüst pástort megítassa, megfűrossze nyáját az égre képzelt folyam habjaiban.

Elsorvadt az a folyam régen; fagyos medre Csaba vezér holt vitézeinek az utját mutatja.

Hanem azért, mikor az esti csillag örtüze felhőtlen este kigyul az égen: mégis csak azt hiszem, hogy jelt ad olyankor nyomában seregű társainak: "Jöhettek mind; szabad immár a tér!"

A pirkadás ott éri keleten; akkor hajnalcillagnak hívja a pástort.

Mikor virradni kezd s előgy lassankint az éjszakai égítetek fénye: a hajnalcillag még mindig ragyog, egyre ragyog.

Szeliden, egymagában.

A

A hugom a magunk keresnek.

Nem tudtam név és ma se jom át a mesét árákat és a taláalom bennük szem, hogy ot De a névvel voltunk elége volt és pajkos hogy a baba mazó, uri kis egészen idegen lanság, a csin tos büne.

En nem soká le. A leányoka általában meg het egy babávetjük; felöltö kezdjük az eg főlebb levest f vízből és egy áll, aztán ker ritunk bele. Ez szer megköste botyvaléknak t

A baba kék gyertyák mel érkezett meg, színházat és ö katonákat kap nyát és fekete selt és egy ki anellén. Anyát veléstani elvei elvek itten is jutottak. Ille szerény és sze iskolakönyvi o szempillái hos nél. Ez azonb az ellenszenve zonye, a tartóge már az eis keltett és kés tett az, hogy kultusszal ve

Bolin este h kék üvegszemé

— Csitt! — midőn a baba máztunk. — C

Láttuk, hogy lettben feküő ágyon, a mi a munkája volt, se tette le, Cs nyái világított

Különbén f unalmas babé meg, a ruhái r gott üvegtékü önhitt volt, y Akkor nem é már tudom, hogy én meg hal meg soha.

— Nézd, — az öcsémnek — Ellítorított köptem.

Közben ped hogy egy vas valahonnan s jes erővel a porrá töröm színü viasz-pó baimmal típro részport.

A babát eg elfelejtették.

En se gyűl gom zongoráz lyett, hogy sza na rá, a skálá

A ROSSZ BABA KARRIERJE

Irta: KOSZTOLANYI DEZSŐ.

A hugom utolsó babáját mi magunk kereszteltük el Bólinak.

Nem tudtam, mit jelent ez a név és ma se tudom. Hiába bujdom át a meséskönyveket, a szótárakat és a lekszikonokat, nem találok bennük és arra is emlékszem, hogy otthon se hallottam. De a névvel mindnyájan meg voltunk elégedve. Idegenszerű volt és pajkos. Kifejezte azt, hogy a baba jó családból származó, urfi kisasszony, bár nem egészen idegen tőle a szófogatatlanság, a csintalanság bocsánatos büne.

Én nem sokat foglalkoztam vele. A leányokat és a játékaikat általában megvettem. Mit lehet egy babával csinálni? Lefektetjük, felöltöztetjük és újra kezdjük az egészet. Néha legelőbb levest főzünk neki, amely vízből és egy kevés porcukorból áll, aztán kenyérmorzsákat aprítunk bele. Ezt a babalevest egyszerű megkóstoltam. Émelyítő kotyvaléknak találtam.

A baba kék selyemben ült a gyertyák mellett. Karácsonyra érkezett meg, amikor én a kis színházat és öcsém a tengerész-katonákat kapta. Fekete harisnyát és fekete harisnyakötőt viselt és egy kis ezüstkeresztet a mellén. Anyámnak szigorú neveléstani elvei voltak. Ezek az elvek itten is teljesen érvényre jutottak. Illedelmes baba volt, szerény és szemérmes, mint egy iskolakönyví olvasmány. Csak a szempillái hosszabbak a rendesnél. Ez azonban nem enyhítette az ellenszenvemet, amelyet a közönye, a tartózkodása, a szökevénye már az első pillanatban felkeltett és később a dühig feszített az, hogy a hugom áhitatos kultuszszal vette körül.

Bolin este hat órakor lehunyta kék üvegszemét és aludt.

— Csitt! — mondták nekünk, midőn a babaszoba körül lár-máztunk. — Csitt, a baba alszik. Láttuk, hogy alszik. Teljes toaletten feküdt, cirádás baba-ágyon, a mi az apám lombfűrész munkája volt. Még a kalapját se tette le. Csak a csipkés szoknyái világítottak a homályban.

Különben folytatta a maga unalmas babéletét. Nem kopott meg, a ruhái ragyogtak és ragyogónt üvegtékintete is. Gógós és önhitt volt, mint minden tárgy. Akkor nem értettem, miért. Ma már tudom. Ez azt jelentette, hogy én meghalok, de ő nem hal meg soha.

— Nézd, — mondtam egyszer az öcsémnek — minő ronda.

Elfintorítottam az arcomat és köptem.

Közben pedig arra gondoltam, hogy egy vaskalapácsot szerzek valahonnan s feszült karral, teljes erővel a fejére sujtok, izéporrá töröm a száját, a rózsaszínű viasz-pofáját, és aztán a lábaimmal tiprom ki belőle a fűrészport.

II.

A babát egy év múlva mégis elfelejtették.

Én se gyűlöltém többé. Hugom zongorázni tanult és a helyett, hogy szalagokat kötött volna rá, a skálák együgyű és gye-

rekés futamait cifrázta. Bolin még ott pompázott a babaszobában a kék ruhában, de alig beszéltünk róla és aki ismerte az emberi dolgokat, az tudta, hogy a csillaga hanyatlóban van.

Csak egy forró nyári délután került elő.

Jolánka érkezett meg, a hugom barátja. Kedves és vásott kislány, szeles és ideges gesztusokkal. Különös leány. A szeme fekete, de távolról sötétkéknek tetszik. Emlékszem, hogy a barna haját is sokszor szökének láttuk, az Auer-égek derengésében. Mi nagyon szettük őt. Anyám azonban nem szerette, mert tegeződött velünk és a cselédektől illetlen dolgokat tanult, amelyek a fiatalság erkölcsét oly korán megmetélezik. Azt is kifogásolta, hogy cukrot eszik és parfümözi magát. Mindig kőes volt. Mindig éhes volt. Mindig jókedvű volt.

A babára hamarosan rávetette a szemét.

— Meg kell verni — mondta.

Azzal megragadta és letépte a kalapját. Huzta a karját, forgatta a fejét, nyomorgatta a tagjait és kizozta édes és vérengző ujjakkal. Nem láttam világosan, hogy mit csinált. Halkan tettveti, gyorsan cselekedett, macskaügyességgel. Kezében egy nagy bontófésűvel nekiesett a frizurájának. Egy pillanat alatt megváltozott a baba. Szerényen hátrasímitott haja kecses bodrokban hullott a homlokára és a kibontott, sűrű hajfonatok körül-viharzották egész testét. Most láttam csak, mekkora a haja. A boszorkányos fésű egy fordulatlan csinos kontyot kavartott és a baba, amely előbb egy kövér ludnak látszott, borzasan nézett maga köré, a szétbontott hajjal, mint egy részeg lány, majd pedig kedvesen, a szökevény aranyfényében, kacér firtók, pikáns tincsek varázsában. A termete is megkarsult. Szeme huncutul kacsinlott.

— Szép? — ujjongott Jolánka.

— Nem — mondta a hugom félénken.

— De igen — kiáltottam. — Minő kedves.

A baba iránt most már határozottan érdeklődtem. Ezekben a perzselő percekben egyenesen a reneszánszát élte. Izzgó pillanatok voltak. Letéptük róla a ruhát, amely már évek óta a testéhez tapadt és láttuk a csipkés ingét, a rózsaszínű lábikráit, a pihegő viaszmelett. Mennyivel szebb volt így. A babát bálványoztuk. Jolánka telelocsolta füllesztő és terhes parfümmel, kivágtott derekat varrt neki s egy sárga pongyolát, nyers-selyemből. Egy hét múlva kész volt az új toalettje.

— Remek, remek, remek!

A kalapját sokáig terveztük. Óriási kalap volt, sárga és fehér selyemcsipkékből, fehér virágokkal. Szöke hajához kitünően illett. Minden összhangzott s a baba a halványsárga bársonyharisnyakötőtől és a magassarku lakkeipótól kezdve a frou-frou-jáig és a gyémántos kalaptüig, az izlés és a raffinement remekműve volt.)

— Valami hiányzik — tépelődünk.

Jolánka fekete angoltapaszból szépségflastromot vágott és odanyálazta a baba arcoeskájára. Szemöldökeit bekormozta. Ajkain diszkrétén végighuzta a pirrosítót.

— Tündér!

— Angyal!

— Kis angyalka! — csodálkoztunk.

A kis angyalt beültetjük a babaszobába és nyugodtan elmentünk hazulról.

Másnap reggel azonban az anyám ijedten állt a baba előtt:

— Teremtő isten! — sópánkodott és az apámat hívta.

A tárgyalás zárt ajtók mögött folyt és csak annyit tudok, hogy a babát hamarosan kilakoltatták a szobából és aznap szóltanul ebédeltünk.

III.

Be kell vallanom, hogy nem voltam se az anyám, se a hugom nézetén. Nekem a baba most tetszett. Azt pedig, hogy kiülték a hideg előszobába, a paradicsomos üvegek és az ecetes üvegek közé, módfelett igazságtalannak találtam és meg voltam győződve, hogy ilyenféle előítéletek csak a középkorban döntöttek emberek sorsa felett. Egyszerre minden rokonszenvem a babáé lett. Lenéztem a többieket, akik elfordultak tőle és órákig álltam az előszobában.

A baba kétségtelenül züllött. Belepte a por és a nyaka kissé elferdült. Busan hevert a szekrényen, a cilinderes-skatulyák, a régi újságok és egyéb apróságok között. Divatos kalapján még a régi fátyol volt, de mikor leemeltem, nem egyszer creszkedett le róla selyemfonalán egy pók, amely sietve menekült el a parkett kockáin.

A száműzetés kártékonyan hatott az egészségére is. Arca beesett, teste soványodott, az éjszakai káosz megviselte. Hamuszürkés szarkalábak sötétedtek szemcái alatt. Ruhái, amelyek még mindig az édes és furcsa parfümöt lehelték, bepiszkolódtak. Nagyon hasonlított egy kis kokotthoz, a ki valaha jobb sorban élt és most csodálkozva köszönti a nyomort.

Különösen délelőtt társalogtam vele. Egy széklet tettem a szekrény elé és kíváncsian süttögtünk.

— Rossz vagy?

A baba mintha integetett volna:

— Rossz.

— Hazug?

— Hazug.

— Hiu?

— Hiu?

A kéjtől elfuladva feleseltem:

— Te rossz, te rossz, te rossz.

A baba nézetei nagyon tetszet-

tek nekem. Csodálkoztam, hogy csak most vettem észre és megállapítottam, hogy a baba inkább a kislány, mint a kislányok játékszere.

Azt is sejtettem, hogy a baba még rosszabb, csak szegényen elárulni és abban se kételkedtem, hogy éjjelenként ki-kiszökik a szobából és a tánctermekben hajnalig táncol.

Karácsonykor már a legjobb barátok voltunk.

Kedves tél jött. Szikrázott a fagy, az ablakokra csapódott, az udvarunkban hótól roskadó fenyvesek közt szánkáztunk. De a kis eszím talpa kilyukadt és én meghültem. Így történt, hogy karácsony estéjén feküdtem. Nem is láthattam a karácsonyfát. Magas lázam volt. Az ágyamba hozták a borlevest, a melyet kelletlenül kanalaztam.

Megmérték a lázamat, antipirint adtak be és eloltották a lámpát. A fejemben különös gondolatok kóvályogtak. Sokat gondolkodtam a babáról, aki a szerény tetején fagyoskodik és a leányok szeméről, amelyek olyan különösek, hogy távolról kékék és közelről ijesztően feketék és mélyek. Ez volt az első szomorú karácsonyom.

Ilyen gondolatok közt aludtam el.

Éjjel felé, a csendben, megrecscent az ajtó.

— Te vagy az? — kérdeztem.

A baba biccentett a fejével.

Merészen az ágyam szélére ugrott s lábait keresztbe téve, leült mellém. Az éjjeli mécses gyér világosságában alig láttam.

— Honnan jössz?

Egészen ki volt kelve magából. Arcát beteg pirosság színezte, mintha neki is láza lenne. Rekedten kacagott.

— De hiszen csurom víz vagy.

Te künn voltál a hóban, az esőben és meghültél. A hajad, a szőke hajad is sáros.

A baba közönyösen meredt maga elé:

— Táncoztam. Pezsgőt ittam.

Akkora kis poharakból ittam pezsgőt, mint az anyád gyűszűje.

Egy icipici cigarettát vett elő és rágyújtott.

— Cigarettázol? — kérdezte és megkínált egy másikkal.

Az ámulattól dermedten ültem a párnám szélén.

— A lányok — dadogtam — nem szoktak cigarettázni.

— A lányok is cigarettáznak.

Felém nyújtotta a kezét, a mely hideg és nedves volt s jótékonyan hűsítette a lázamat. A szomorúsága oly jól esett. Egy angyali énekhez hasonlított a karácsonyi éjféiben. Lassan beszélt arról, hogy minő unalmas a baba élete, és minő szomorú mindenkinek az élete. Beszédét gyenge köhögés szakította meg.

Ilyenkor finoman a szája elé tartotta apró zsebkendőjét és a fehér battiszton pontocskák izzadtak át.

— Vér, — susogtam sápadtan.

A baba nem figyelt rám. Igazgatta a frizuráját és fásultan mondta:

— Meghalok.

— De én szeretlek — mondtam.

— Almodol — mondta a baba.

— Igen szeretlek — rimámkodtam és a fejemet a szoknyája mellé nyomtam. — Nekem úgy tetszel te. A fakó arcod, a beteg, furcsa szemed tetszik, és az, hogy a többiek nem szeretnek. Hallgass rám. Én vétkeztem ellened. Egyszer egy vaska-

(Folytatás a 4-ik oldalon.)

EGY JÓ LÉLEK

Irta: **Gustave Flaubert.**

Fordította: **Gábor Andor.**

Ez a gázság nagyon leverte Aubainnét. Az 1853-ik év márciusában tüdőbaj fogta el; nyelvént mintha füst lepte volna be, a piócák semmit sem használtak; és betegségének kilencedik estéjén, hetvenkétéves korában meghalt.

Mindenki fiatalabbnak hitte, mert annak mutatta barna haja, mely széles fonatokban övezte sapadt, báranyhimlőtől gödrös arcát.

Kevesen sajnálták; gögösnek tartották, mert senkivel sem érintkezett.

Félicité megsiratta, úgy, ahogy eseléd urnóját sohasem szokta. Hogy "madame" ő előtte halt meg, ez megzavarta gondolatait; az egész a dolgok rendje ellen való, elfogadhatatlannak és borzasztónak tünt fel szemébe.

Tíz nap múlva (ennyi idő alatt lehet Bésaneouból Pont-l'Éveque-be érné) megjötték az örökösök. Aubainné menyé kikutatta a fiókokat, kiválasztotta a neki tetsző butorokat, a többi eladta, aztán férjével együtt visszautazott a telekkönyvhöz.

"Madame" karosszéke, kis asztalkája, takarója, a nyolc szék elvándoroltak. A metszetek helye négyszögletűen sárgállott a falakon. Elvitték a két ágyat matracaikkal együtt és a szekrényben semmi sem maradt Virginia holmijából! Félicité bánattól elbódultan járt föl-le a házban.

Másnap valami cédula volt már a kapun. A patikáros Félicité fülebe kiabálta, hogy a ház eladó.

A vén eseléd megtántorodott, le kellett ülnie.

Legfőképen az ejtette kétségbe, hogy el kell hagynia szobáját, amely olyan kényelmes a szegény Lulunak. Szorongó tekintettel nézett rá és a Szent-Lélekhez könyörgött; mert már szokásává vált, hogy imáit a papagály elé térdelve mormolta. Néha az ablakon át beeső napfény Lulu füvegyszemébe süttött és nagy világosság-sugarat váltott ki abból, ami Félicité nagy örömmel töltötte el.

Háromszázyolevan frank évi járadéka volt; ennyit hagyott rá urnója. A kert ellátta főzelelkel. Ruha dolgában halála napjáig nem lehetett hiánya, a világítást pedig megtakarította, mert már alkonyatkor lefeküdt.

Ritkán ment ki a házból, nehogy a zsidó boltja előtt kelljen elmennie, ahol néhány régi butordarabjuk állott. Eleste óta egyik lábát huzta kissé; és mivel ereje csökkent, Simon anyó, aki a szatócságban tönkrement, járt hozzá fát aprítani és vizet huzni.

Szeme gyöngül. A zsaluk már nem nyillottak fel. Eltelt néhány év és a házat sem hárbe nem vették, sem eladni nem lehetett.

Félicité félt, hogy kiküldik belőle, azért nem mert javításokat kérni. A tető gerendái kirothadhattak; egyetlen töl kesztüláztatta a mennyezetet. Husvét után Félicité vért köpött.

Simon anyó doktorhoz fordult. Félicité szerette volna tudni, mi baja. De mert nagyon süket volt, csak ezt az egy szót hallhatta:

— Tüdőgyulladás.

Ismerte már a szót, és halkán felelte rá:

— Ah! mint "madame"-nak! Urnapja közeledett és az oltárokat már felállították.

Az első mindig a domb tövében állt, a második a posta előtt, a harmadik az utca közepén. E miatt versengések voltak; és a rózsafüzérek végre Aubainné udvarát választották.

A fájdalom és a láz növekedett. Félicité bánkodott, hogy semmit sem tehet az oltár körül. Ha legalább küldhetné rá valamit! És akkor a papagály jutott eszébe. Nem volna illendő, — mondták a szomszéd asszonyok. De a plébános megengedte; Félicité oly boldog volt, hogy megkérte, fogadja el tőle, halála után Lulut, egyetlen vagyonát.

Az Urnapja előtti péntekről szombatira virradó éjszakán még többet köhögött. Este az arca összeesett, ajka foghúsához tapadt; hányt. Másnap hajnalban — mert nagyon rosszul érezte magát — papot hivatott.

Három jószívű asszony volt körötte, míg az utolsó kenetet fölvette. Félicité aztán beszélni akart Fabuval.

A mézárós meg is jött, vasárnapi öltözetében, s nagyon kényelmetlenül érezte ezt a gyászos légkört.

— Boesásson meg — szóló Félicité és erőlködött, hogy kitarja — azt hittem, hogy maga ölte meg!

Eh, micsoda fecsegés! Őt gyilkossággal vádolni, egy olyan valakit, mint ő, no!... és a mézárós méltatlankodott és zajt akart esapni:

— Már nincs helyén az esze, láthatják!

Félicité néha árnyakhoz beszélt. Az asszonyok eltávoztak, Simon anyó ebédjét majszolta. Valamivel később fogta Lulut, Félicitéhez vitte és így szólt:

— Hát bucsuzkodjunk.

A madarat, ámbár nem volt hullá, fergek rágták. Egyik szárnya el volt törve, a vatta kilógott hasából. De Félicité, már vakon, megcsókolta homlokát és arca mellé szoritotta. Simon anyó elvette onnan, hogy az oltár mögé állítsa.

V.

A rétekről a nyár illata áradt; legyek dongtak; a patak napfénytől sugárzott, a nap melege tette a palát; Simon anyó visszajött a szobába és csendesen elszundított.

Harangkongás ébresztette fel; jöttek a miséről. Félicité deliriuma kissé szünt. A körmenetre gondolt, s úgy érezte, mintha ő is követné.

Valamennyi iskolásfiu, az énekesek és a tüzoltók, ott vonultak a gyalogjárón, míg az utca közepén haladtak: a templomszolga alabárdal, a sekrestyés egy nagy kereszttel, a kórusvezető, aki a gyerekre vigyázott és az apáca, ki a leánykák miatt nyugtalanzkodott; a három legesinosabb, göndörre süttött hajjal, mint az angyalok, rózsaszirmokat szórt a levegőbe. A diakónus széttárt karokkal a zenét vezényelte és két füstölőt viyó fiu minden lépésre az Oltári Szentség felé fordult, melyet pipacsörös bársony menyegző alatt — ezt négy egyházi előjáró tartotta — a plébános ur vitt, szép misemondó ruhájába öltözve.

Mögötte óriási tömeg tolongott a fehér abroszok között, melyek a házak falát takarták.

Félicité halántékát hideg verejték tette nedvesé. Simon anyó letörölgette egy rongydarabbal, azt mondogatván, hogy ezen bizony át kell esni egyszer.

A tömeg moraja növekedett, egyik pillanatban igen erős volt, aztán távozott.

Puskaropogás rázta meg az ablaktáblákat. A postánál így üdvözölték az Oltári Szentséget. Félicité szeméit forgatva, halkán, igen halkán megkérdezte:

— Jól van? — mert a papagály nyugtalanította.

Halálküzdélme elkezdődött. — Mind sebesebb hörgés emelgette két oldalát. Habfoszlányok jelentek meg szája sarkában és az egész teste reszketett.

Behallatszott a kereplők lármája és a gyermekek vékony hangját meg lehetett különböztetni a férfiak mély énekétől. Időközönként minden elhallgatott és a lépések zaja, mely eltompult a földreszórt virágszirmokon, olyan volt, mint a fűvön járó nyáj topogása.

A papság megjelent az udvarban. Simon anyó székre állt, hogy elérje a padlásablakot, melyen át kilátott az oltárhoz.

Zöld füzérek lógtak rajta, angol csipke szegélyezte. Középen kis doboz volt, mely az ereklyét rejtette, sarkainál két-két narancsfa és hosszában mindenütt ezüst gyertyatartók és porcellán vázák, melyekben napraforgók, liliumok, bazsarózsák, gyűszűvirágok és hortenziák pompáztak. Ez a tarka szinesoport az első emelettől ferdén húzódott le az udvar kövezetéig; és mindenféle ritkaság vonzotta a szemet. Egy ezüst cukortartón ibolyakoszoru feküdt, aleneoni kőből való gyertya függők csillogtak möhön, két kínai kályhaellenző mutogatta a rája festett tájképeket. Lulunak, kit rózsák közé állítottak, csak két homloka látszott s az olyan volt, mint egy lapiskó-lap.

A templomi előjárók, az énekesek és a gyermekek elhelyezkedtek az udvarban három felől. A pap lassan ment fel a lépcsőn és letette a csipkés terítőre a Szentség nagy aranynapját, mely szikrázott a napban. Mindnyájan le-

térdeltek. Nagy esend támadt. És a füstölők, melyeket erősen lóbáltak, ide-oda csusztak láncceszkájukon.

Azurszínű füst áradt Félicité szobájába. Kitágította orreimpáit és misztikus érzékiséggel szagolta... aztán lehuntya szeme pilláját... Ajka mosolygott. Szív dobogása mind lassabb és bizonytalanabb lett... halkabb, mint mikor a forrás kimerül, mint mikor a visszhang elzeng... és mikor utolsó lélegzetét kilhelte, úgy vélte, a megnyílt egekben egy óriási papagályt lát, amely feje fölött lebeg...

(Vége.)

A ROSSZ BABA KARRIERJE.

(Folytatás a 3-ik oldalról.)

lapáccsal szét akartam zuzni a fejedet.

— Lázad van — beszélt a baba. Kis hőmérőt vett elő és a mécs világosságába tartotta. A higany oszlop magasan állt a vörös vonal fölött.

A betegségem sokáig tarott.

Csak tavaszra keltem föl az ágyból, amikor mindezt elfelejtettem. Lábbadozva, a park kavicsain sétáltam, örültem az életnek és a gyenge karjaimat nézegetve, mosolyogva gondoltam arra, hogy a baba fejére akartam sujtani.

Anélkül is vége lett.

Nyár felé az orgonabokrok alatt botoltam beleje. Széttárt kezekkel fekiadt s nem tudtam megállapítani, él-e, vagy már meghalt. Csak azt láttam, hogy a macskák elmennek mellette, meg is szagolják, a kutya ugatja és ő mégse mozdul ki illetlen pózából. Arcát különben kiszívta a napfény. Lapos és gyuladt volt, mint egy vén asszony arca és vörös viaszkönyvek merevültek rajta.

Közönyösen fordultam el.

Ez róla az utolsó emlékem.

IV.

Később még csak egyszer gondoltam rá.

A sötét udvarban álltam, egyedül. Benn a szobában kibontott hajjal egy leány zongorázott valami könnyű és léha dalt, két égő gyertya között. Kissé hátra billentette a fejét, az ajkait lassan mozgatta, az ablakon keresztül látszott, hogy énekel. — Mondhatatlan keserűség ömlött el bennem. A bokrok közé mentem és rágyújtottam az első cigarettára. Émelygő ránkás szoritotta a torkomat. Erősen néztem a lányt. A szeme távolról kéknék látszott. Ekkor újra egy vaslapáccsal akartam, de sokkal nagyobb, mint régen, egy súlyos iszonyú kovács-pörölyt, hogy feszült karral a kétségbeesés minden erejével a fejére sujtsak és ne fejezze be az énekét.

zának a kilenc-

három lyukba

nt, bujkált, ugy

nt a falra előtt

ben, pompásan

t kártya mond

efője. Fejes ur:

zongorától lop-

szagatta. (Ezt a

szomagszoros

ott, nagy Wert-

kására Torday,

den.

ladt együtt va-

ad latere...

meg kiszorít-

Ha ügyesen

magadi! Csak

olt, a magyar

masnát kíta-

Miska leltem,

szólt:

lygott; kezét

Behittott is

csöház, a foly-

tombolva köve

Imrét!

A vezér v

A Bezdéd

elmondását ma

— Ő fordult

felé s azzal k

nemzetnek!"

mat, leszögezv

— Mint

bár kezében

nyujta néked

észrevétlenül

kedves barát

nyodba a szel

munkához!...

lán el se foga

adhatunk ma

rendelkezik,

jövvő! ("Ugy

lés.) És akko

nemzetszépítő

szén szűksége

nak, akkor, o

gányodban té

a küldetett f

Nemzet, aki

s ama hatalm

dos Imrére n

ta: nem tudta kivetni magának a kilenc
Valami azonban mégis nyugtalanítgat

is büjt egysejre.
meg-meglapított, kerengett, három lánkra
rohant róka, úgy lepült, osont, bujkált, úgy
tudott gondolkodni: esze, mint a falca előtt
gazati) Így kártyavetés közben, pompásan
tudni kell, hogy csak lopott kártya mond
ta neki önfeláldozó irodavezetője, Fejes ur:
pakli kártyát egy kövér asszonytól lop-
s szemnyes kártyát s azt rakosgatta. (Ezt a
heimezsekre nyelből elővett egy csomag zsíros
— s mivel elaludni nem tudott, nagy Wert-
Fütyörészve ment fel lakására Torday,

csoráztatásról voltunk, Bécsben.
a felség személye körül... Majd együtt va-
hatsz magadnak egy tárcát... ad latere...
fogadod az ünnepést, talán még kiszorít-
rendülhetni a vezér mellett! Ha úgyesen

— Hohnap összeszedjed magad! Csak
Cincinnatiusnak:

Még egyszer utánaszólt, a magyar

latta.

hogyan van ám olyan is, aki a masinat kíta-

— Jégyzd meg azonban, Miska lelkem,

nyújtott neki s bucsuzóul gy szolt:

Torday gunyosan mosolygott: kezét

nehányat.

Bezdedy elgondolkozott. Böhmöt is

— 92 —
esőház, a folyosók s majd az egész terem
tombolva követelte, hogy: halljuk Káldos
Imrét!

A vezér vonakodott.

A Bezdedyhez intézendő bucsüüdvözet
elmondását magának osztotta ki Torday.

— Ő fordult tehát a magyar Cincinnatius
felé s azzal kezdte, hogy "A nemzetért a
nemzetnek!" — s ezt, mint szent fogadal-
mat, leszögezvén, meghatottan folytatta:

— Mint a nagy dologvégzőkhöz illik,
bár kezében a babérág, amit e Nemzet
nyújtja néked: szerényen, szürkén, szinte
észrevétlenül óhajtanál távozni innét, te,
kedves barátunk, hogy visszatérj magá-
nyodba a szent munkához!... Ugy van: a
munkához!... Rangot, kitüntetést, bár ta-
lán el se fogadnál te, de mi néked nem is
adhatunk ma még. A hatalom, mely ezekkel
rendelkezik, nem a miénk, — de miénk a
jövő! ("Ugy van! Bizonyos!") Zajos helyes-
lés.) És akkor, amikor a valóban alkotó, a
nemzetszépítő munkához erős karokra lé-
szen szüksége egy várva várt új alakulás-
nak, akkor, óh, megkeres és megtalál ma-
gányodban téged s elhivand maga mellé az
a küldetett férfit, akire sorsát bizandja a
Nemzet, aki a munkát vezetni hivatott! —
s ama hatalmas lendületű gesztussal, Kál-
dos Imrére mutatott.

A prókátor elmosolyodott.
hogy nemzeti vívmány!

minték Rodostóba! És rabizonyvitámtok,
azt kívánunk, akár Rákóczi hamvait vissza-
Soha ennyi készsége nem talált, Ti, ha ott

— Kari! — szolt idegesen Káldos Imre,
bizott bennünk.

his jellegét. Bécs eddig se valami tulságosan

megbizhatóságodat s a part guvernementa-
lása gyanuba keverni guvernementális

nehogy egyre tomposodó népszerűséged ta-
lom gyengülését jelent. Ugyeljünk, vezér,

vesen lát. A népszerűség tullengése a hata-
ez már sok. Tobb, mint a mennyit Bécs szí-

— Attól tartok, — szolt a prókátor, —
Az utca, persze, szorgalmasan elfjenzett,

dik tőle.
nak, hogy igyek, — s iszik, de már undoro-

palástolt. Mint akit kedve ellen erőszakol-
A vezér valósággal ingerült, amit ahog-

a ketten.
Csodálatosan lehangoltak voltak mind

a vezér és rendületlen hite, Torday Denez.

Ismet egymás mellett ültek a kocsi-
mindenkinek malacpeseenyére vasik a foga.

ebben a patagoniai társaságban, ahol most
látam, hogy az a Torday, az a legboldob-
gának en, aki már sok ilyen kunyhóegést

nyó!... Barátom, csak annyit mondok ma-
rongatna, úgy áll Torday kezében az eser-

Nem is folytathatta volna tovább. "Él-
jen Káldos Imre! Éljen Káldos Imre!" —
hangzott olyan elsodrón, ellenállhatatlan-
nul, olyan menydörgésszerűen, hogy Káldos
Imre tovább nem szerénykedett.

Beszélt.

Mondott mind többet s követelt tőle
hallgatósága még többet. Mint a viharba
bontott lobogót: lengette, rázta, kapkodta,
tépte a hallgatóság féktelelné dagadt han-
gulata.

A Bezdedyhez intézett bucsüüdvözet-
ből apránkint tetéződő, elragadó kormány-
programm lett, amelynek mottóit a hallga-
tóság harsogta föl a vezérhez, de a lapok
már úgy adták le, mint az ő nyilatkozatait.

Másnap olvasta az egész ország.

"Belékapcsolódnai a cselekvő demokra-
ta politika irányzatába!... Alkotó reform-
munka!... Félre a közjogi vitákkal!..."

"A relative legcsekélyebb ellenállás
irányában nyomulni előre a lehető legkon-
centráltabb erővel!"

"A demokrácia törtet előre az avult
társadalmi formák, az átkos osztályuralom
ellen... A régi renditársadalom tulsulya...
A holtkéz garázdálkodásai... A modern lé-
lek reális eredmények után sóvárog... A
földönfutóvá lett, a nyomorgó néptömegek...

EGY KIS TERCCSEL LEJEBB

IRTA: SIPULOSZ.

A staggionek vezetői, akik érték mesterségüket, így nyilatkoztak Maltaziniról, a híres tenoristáról: "lelketlen és ostoba, de úgy énekel, mint egy arkangyal". Tény, hogy olyan magas kvintje egy tenoristának sem volt Madridtól Szentpétervárig, mint Maltazininek, aki Braunschweigban született s apjától, a korbély szapánostól a Weidamer nevet örökölte. A Maltazini névvel az első impreszáriója ajándékozta meg, akit hálából a fáképnél hagyott abban a pillanatban, amelyben egy másik impreszárió előnyösebb szerződést kínált.

A daliás természetű, szabályos arcu énekművészen senki sem gyanított volna olyan megrögzött filiszteri lelket, olyan kérérlhetetlen zsugoriságot. A dícsőség, amely pályáján termett, csaknem hidegen hagyta, de a pénz után sóváran, mohón kapott. Apró, jeleneteket rögtönözni s ilyenkor a szabályos arc állatiasan eltorzult s beszélőhangja visszataszítóan kellemetlen volt.

Zsugorisága csak akkor enyhült valamelyest, ha vad, erotikus hajlamainak kielégítéséről volt szó. A szerelmet készséggel vásárolta: alkudott, de fizetett. Amennyire lehetett, nyomta az árakat. Ha a véletlen egy-egy ekzaltált operalátogató hölgyet juttatott a karjaiba, mód nélkül örült a pénzmegtakarításnak.

Valamelyik kisebb német udvari színházban vendégszerepelt, amikor a próbák alkalmával a kulisszák felhomályában egy vézna természetű, sápadt kóristalány arcát csipkedte meg. Ez privilégiuma a művészeknek a kulisszák között. Maltazini meg se nevezte a leány piruló arcát. Sietett a jelenésére. A rendező, aki tanuja volt az enyelgésnek, mosolyogva jegyezte meg:

— Da ist Hopfen und Malz verloren.

— Ugyan?
— Igen, a kis Nelli erényes.

— Ne mondja.
Maltazini kíváncsian tekintett vissza a távozó kóristalány után. Nem hitte ugyan, amit a rendező mondott, de elhatározta, hogy utána jár a dolognak. Teringgettét, gondolta, egy erényes leány kellemesen frissitné föl a züllő repertoárt. S talán nem is kerül sokba. Az erény elvégre buta...

Harmadnapra elesábitotta a sápadt kóristalányt. Az erény megíngott és elbukott. Mindez három nap alatt. Maltazini remekelt az aljasságában. Szerelmet, hűséget és házasságot ígért. Negyednapra elutazott és soha többet nem gondolt rá. Ha valaki megkérdezte volna tőle, hogy milyen színű szeme volt az elesábitott leánynak, a legnagyobb zavarba jött volna. De az különben is mellékes...

Az elesábitott leány, Dámon Kornélia, egy színházi karmester árvája volt. Korához képest kissé fejletlen s környezetéhez képest nagyon is romantikus hajlamú. Olasz melódiák közt nőtt fel. Már bölcsőjében szerelmi dalok ringatták. Csak azok a rendkívüliségek vonzották, amelyek zenésítve voltak. Valósággal benne élt abban a csalódásban, amelyben kivülről amnyian vannak, hogy aki a Troubadour szípen tudja énekelni, az magában hordja a troubadour vonzó erényeit, a szerelmet, a hősiességet, az önfeláldozást. Csak a komédiát ismerte, nem a komé-

diást. Az ünnepektől tenoristában a hozzá leereszkedő félistent látta. S amikor az a legközségesebb szavakkal szólította meg: "hallja, maga nekem nagyon tetszik", valami ismeretlen magasságba érezte magát emelve.

Maltazini könnyebben boldogult vele, mint hitte, s az elesábitott leány csak hónapok múlva tudott a kábulásból magához térni. De akkor aztán alaposan magához tért. Olyan undor és gyűlölet fogta el, aminőt csak bukott leányok tudnak érezni.

Kornélia fél év múlva egyik nagynénjéhez költözött Grácba. Örült, hogy megszabadult abból a légkörből, amelynek rettenetes hazugságai most már világosan szemébe ötlöttek s utálatosakká váltak. A nagynéni, atyjának huga, egy katonai karmester özvegye volt, aki maga is szenvedélyesen szerette a zenét. Amnyira, hogy másodszer is férjhez ment. Ezuttal egy templomi karnagyhoz.

Öt esztendő telt el. Az új nagybácsi, a templomi karnagy, egész nap komponált, orgonált. Egy oratoriumon dolgozott. Ezenközben fölfedezte Kornéliának bámulatos zenei tehetségét. A derék muzsikus ismételtel kijelentette, hogy az egész városban csak egy zenei tekintélyt ismer: Kornéliát.

Az ötödik év végén elkészült nagy oratoriumával s leirhatatlan örömet érzett, amikor Kornélia tudatta vele, hogy elénekli benne az alt-pártit.

A siker tüneményes volt. Az ősz prelátus, akinek tiszteletére az oratorium íródott, így nyilatkozott:

— Felsősebbet Rómában sem hallottam.

Fél év múlva Dámon Kornélia ismét a színpadon volt. De most nem hátul a kórusban. Csak egy lépést kellett tennie, hogy intrikamentes pozíciót szerezzen magának, hogy versenyen kívül álljon a tekintésk. Még a karmesterek, a zenevilág mogorva pedánsai is megilletődve bókoltak előtte.

Az első évek nagy sikerei után Amerikába hívták, ahol egy fél év alatt minden illatszer, bizsu, szappan és néhány invalidus-egyesület az ő nevét viselte.

Legnagyobb diadala a Troubadour-opera Azucéna szerepében volt. Ez a szelid érzésű, szöke leány a cigányasszony vad szenvedélyét, feneketlen bosszuszomját démoni erővel tudta kifejezésre juttatni. Mikor a második felvonás nagy áriáját énekelte, a kulisszák is tömve voltak meglepett arcu figyelőkkel, akik visszafojtott lélegzettel hallgatták a viharzó crescendókat és a lihegésbe olvadó akkordokat.

Diadala ebben a szerepben tökéletes és páratlan volt. A rémdrámának e borzalmas alakja megméséedett, emberileg érthető lett az ő interpretálásában.

Művészetének akkor állott zenitjén, amikor Európába visszatérve. Liszabonban vendégszerepelt egy meglehetősen másodrangú operai társulatnál. Éppen tizennégy éve mult akkor, hogy másodszer a színpadra lépett. Ez idő alatt alakja megszálesedett, az arcvonások rajza kiélesedett.

Csak a szürke szemének szelid tekintete emlékeztetett a hajdani félénk kóristalányra.

Liszabonban is Azucéna szerepében lépett föl először. A próbán nem közönséges meglepetés érte. A hódolók sorában megismerte egykori elesábitóját, aki a legedesebb mosolylyal sietett feléje bemutatkozni:

— Maltazini vagyok, a tenorista, végtelenül sajnálom, hogy nem a legjobban vagyok diszponálva. Egy kis gégehurut...

Azzal füstleletteljesen kezet esókölt. Kornélia egy pillanat alatt tisztában volt a helyzettel. Ez az ember nem ismerte meg. Lehetséges ez? Ugy látszott, hogy igen. Erre vallott teljes elfogult üres feecsegése.

A művésznő barátságosan beszélgetett vele a színpad mögött. A tenorista bőbeszédűnek mutatkozott. Otromba túlzással beszélt fényes multjáról, diadalairól, s valami bántó, filiszteri savanyúsággal hozta szóba azt az átkozott gégehurut, amely néhány év óta üldözi.

— Noha oly fátyolos a hangom, hogy botrány...

Ez az előadás során valónak bizonyult. A második felvonás duettjében oly hamisan énekelte, hogy csak Kornéliának abszolút biztossága tudta megmenteni a jelenetet a botránytól.

A felvonás után a primadonna minden bosszuság nélkül csak annyit mondott a színpadi partnernek:

— Az Istenért, vigyázzon!

A harmadik felvonás börtönjelenetében megismétlődött a veszedelem. Kornélia egy helyen mérgesen rántotta össze a szemöldökét, s a tenorista ettől kezdve rá se mert nézni. Ugy ódal-gott félre, mint valami tetten ért tolvaj, könnyebbülten lélegzett föl, amikor Luna gróf halálra ítélte, s a színről kihűreoltatta.

Másnap délután a színház mögött elterülő parkban egyedül sé-tált Kornélia, amikor a véletlen a tenoristát ismét elébe hozta. Nem kerülhették el egymást. A tenorista benső fölindultsággal üdvözölte a művésznőt, akit oly magasan érzett maga fölött. Lesütötte szeméit, mint aki el van készülve, hogy kellemetlen megjegyzéseket fog hallani.

— Ah, kisasszony, — mondotta hebegetve, — milyen rosszul ment tegnap a duett...

Kornélia mosolygott.
— Bizony rosszul. Ön félhangot esett. Tudja, hogy ez borzasztó...

— Mindenesetre.

— De hát miért erőlködik, barátom? — kérdezte Kornélia száha-köző hangon, — miért éneklí a strettát eredetiben. Önnek azt transzponáltatni kell.

— Gondoltam már rá.

— Okvetlenül. A tenoristának minden megoesátnak, csak a gixert nem.

— Ez igaz.

Kornélia kedvet érzett folytatni a zoktatást:

— Aztán lássa, a szöveg kiejtése is lehetetlen. Amnyira vigyáz, amnyira fél, hogy csak a magánhangzókat meri kiejteni. Az nagyon rontja a hatást.

— Tökéletesen igaza van. Csó-

kolom kezeit... Milyen jó ön... Arra voltam elkészülve, hogy megszid és ime...

Hálásan nézett a primadonna nyugodt arcára, aztán ismét beszélni kezdett.

— Szavamra mondom, hogy tegnap, amikor először beszéltem ön-nel, rendkívül ismerősnek tetszett. Az arca... Nem, nem az arca, a hangja... Vagy talán inkább a szeme...

Kornélia fölkaecagott.

— Ön apránként át fog térni a futra, az orra, a fogra... míg végre kisüt valami hasonlatoságot.

A tenorista nagyon komoly igyekezett lenni.

— Tessék elhinni, szavamra mondom. Meg mertem volna esküdni... Egész éjjel gondolkoztam... Azt hiszem, Bukarestben láttam valamikor...

— Az nem valószínű, — mondotta Kornélia hidegen.

— Nem? Miért?

— Mert sohasem voltam Bukarestben.

— Ugy? Akkor persze... És mégis úgy hasonlít valakihez, de nem tudom, kihez. Szavamra...

Kornélia úgy tett, mintha napernyőjével bibelődne, s közönyös hangon kezdte.

— Önről azonban egy barátom nagyon sokat beszélt.

— Rólam?

— Igen.

— Igazán kíváncsi vagyok.

— Azt nem jól teszi, — mondotta Kornélia napernyőjét becsukva, — mert nem szép dolgokat beszélt önről az én szegény barátom.

— Ah!

— Sőt mondhatnám oesmány, alávaló dolgokat. Igen, csöppet sem tulzok. Azt hiszem, ő sem tulzolt.

— De kisasszony... Ki az a barátója? Hogy hívják? — kérdezte a tenorista izgatottan.

— Hogy hívják? A név mellékes, egészen mellékes... Az a barátom beszélt önről, akit ön elesábitott, elhagyott. A legoemánnyabb módon, barátom. Egy szegény kóristalányt...

— Kórista leányt...

— Igen, tizennégy évvel ezelőtt... Talán már nem tudja, nem is emlékszik?

A tenorista homlokához nyúlt.
— Kóristalány, — mondotta, — emlékszem valamire...

Hirtelen összeszedte magát. Merészen, szemtelenül folytatta:
— Az a leány megérdemelte a sorsát.

— Ugyan? — kérdezte Kornélia naiv esodálkozással.

— Igen, — folytatta a tenorista, — közönséges rossz teremtes volt. Mint a legtöbb...

— Azt én nem hiszem.

— Esküszöm önnek. Akkor is két szeretője volt kivülem.

— Kettő?

— Igen, az egyik maga az igazgató.

— De barátom, — mondotta Kornélia a legszelidebb hangon, — ez nem igaz.

— Beesületszavamra! Bizonyosan tudom...

Kornélia lassan dobolni kezdett a tenyerébe napernyőjével. Mitsém vátoztatott a társalgás eddigi hangján.

— Nos, — mondotta, — én még bizonyosabban tudom, hogy ön most rágalmaz. Pfuj, ez nem szép barátom. És mire való?

A tenorista hülédeve nézett Kornéliára.

(Folytatás a 8. oldalon.)

A VILLAMOS

Irta: LENGYEL GÉZA.

Valahol a délvidéken, messze, rációk és németek között, van egy eldugott kis magyar falu. A falunak van papja, jegyzője, tanítója: ezek az urak. Számtottvő ember továbbá Göncs Adám csendőrszervező. Ő is az urakhoz tartozott. Három ember felett parancsnokolt, a garázda legények között rendet tartott és barátságosan köszöntek neki a békés falusiak, akikkel kevés dolga akadt. Itt addig hivatották Göncs Adámot mindenre torokra, borkóstolókra, míg nagyon meg nem szeretete a falut. Különösen Gábor János portáját. Volt ezen a portán derek, szemrevaló eladó leány is. Őrszervező ur addig-addig járt hozzájuk, megkérte a leányt. Odaigérték. Katona-embernek azonban nem olyan egyszerű dolog a házasság. Abba beleszólnak különféle felsőbb hatalmak. Ha nincsen minden rendben, simán, mint a víz maga a miniszter is megforgatja, helyes lesz-e, célszerű lesz-e a közbiztonságra nézve, ha Göncs Adám feleségül veszi Gábor Mariskát. Olyan nehezen tudták az ügyet eligazítani, hogy Göncs Adám szabadságot kért, maga ment Budapestre, rendbe hozni a bonyolult dolgot. Tizenhat órát utazott egyfolytában, míg ideért. Megborotválkozott, levette az ut porát, kipódozta a bajuszát és teljes, nehéz diszbe öltözve, egész délelőtt járt hivatalról hivatalra. Végre azt mondták neki: rendben van, meglehet az esküvő, amikor akarják; mire hazaér, otthon lesz az irás is.

Nagy öröm volt ez. Delután összetalálkozott egy földijével, annak áldomást ízetett. Nem ittak sokat, inkább beszélgettek az otthoniakról, csendesen, hosszasan. Az órák azonban multak és nem mondhatni, a bor is nem fogyott. Sötét este volt, mire elbucsuztak, nagy parolázással. A földi gyalog indult haza, Adám pedig villamosra ült. Megnézte az óráját, idő volt még bőven. Sokan voltak a villamoson. Adám a szivarjával a hátsó peronra került, ott is egészen oda-azoritották a rácsajtóhoz, amelyikre rá van írva, hogy támaszkodni veszélyes. Ment, rohant a villamos, csengetett, megállt talán százszor is. Végre mégis elkiáltotta magát a kalauz:

— Keleti pályaudvar!

Tolongtak lefelé az emberek. Göncs Adám nem nagyon nézte, merre van nyitva. Kiakasztotta a kis récsos vasajtó kapcsát. Ekkor hátulról megfogta a kalauz az ajtót. Adám rántott rajta egyet. A másik most már belékapaszkodott, rákiáltott:

— Erre ugyan nem száll le. Nem szabad!

Előfordította a méreg a csendőrt, hogyne szabadna leszállni, mikor itt van helyben. Megfeszítette magát, nagyot lódított az ajtón és lent volt. Megfordult, szembe nézett a kövezetről a kalauzzal. Jó megtermett, szálas magyar volt az is, nem mondott hát neki semmi csínyát. Csak épen ennyit:

— Hej, ha jókedvembe talált volna! De belé vágtam volna ezt a kardot!

— Nem egészen úgy van az! — kiáltott vissza a másik. — Ezen az oldalon az atyaistennek se szabad leszállni. Tudhatna csendőr létere.

Erről a tilalomról soha semmiféle oktatás közben nem hallott Göncs Adám semmit. Elfutotta a méreg, hogy őt leképezni meri egy rongyos villamos. Káromkodott aztán valami cífrát. Olyan, ami fel se tűnik otthon a falun. A Kalauz mellett azonban két selyembe öltözött, nagykalapos, városi asszonyzemély állt. Ezek visítva fogták a fulukat. A kalauz csongettui akart, hogy menjen tovább a kocsi. Vékony, vörös bajszú, sunyi képű ember furakodott ekkor oda. Furcsa kappan-hangon, nagy méltatlankodással kiáltott le:

— Már a csendőr se tudja, mi a rend!

Göncs Adám még cifrábbat káromkodott. A kalauz kipirosodott, látszott rajta, hogy meg tudna felelni, jó magyarosan, de nem mert. Ő már tudta, hogy nem szabad a kényes, városi nép között, ami a tanyán szabad. A két dáma elszaladt a kocsi ajtajához. Belülről már jöttek ki az emberek a nagy lármára. A sunyi vörös ember a kalauzhoz fordult:

Ilyen ocsmány beszéd, uriaszonyok előtt! Menjen rendőrré. Egy percig még gondolkodott a villamos ember. Most egyre többen kiabáltak.

— Rendőrt! Hivjon rendőrt!

Göncs Adám ott állt még, komoran, büszkén, el-elkáromkodta magát. A kalauz leugrott. Egy perc múlva ott volt a rendőr. A kalauz megmondta a számát, megmondta, mi a vétké a csendőrnök. Azután visszament, tovább rohogott vele a kocsi. Komolyan, méltóságteljesen jegyezgetett a rendőr. Nagy csapat ember állt körülöttük. Göncs Adám már nem ellenkezett, tudta, hogy itt ez a dolga a nemzetiszin karszalagos embernek, akár neki otthon. Bediktálta a nevet, az állomását, irást is mutatott róla. Elmehegett. A nagy haragja elszállt, osszóban volt a bor göze is. Busan ült fel a vonatra. Tudta, hogy nem őlt ember, nem követett el főben járó bűnt, de azt is tudta már, hogy nem jól cselekedett. Ha el nem is csapják érte, valami baj bizonyosan éri. A baj, büntetés pedig nem jó, mikor az ember házasodni készül. A villamos nem bánta, a rendőrt se, csak azt a kis vörös embert szeretete volna kezébe kaparítani, aki még ott a rendőr előtt is éktelen lármával bizonyította, milyen förtelmesen, gonosan viselkedett a csendőr.

Azután hazaért. Nem tudott felvidulni, nyomta a lelkét a pesti kaland. Két hét múlva már irást kapott róla. Jelentést kértek. Azután személyesen jött ki a főhadnagy ur. Kihallgatták, leidézték. Az esküvőt el kellett halasztani. A faluban suttogták róla, hogy hajba került az őrszervező ur. Voltak haragosai — akik emlékezve a kezére — ezek felhúzták a dolgot, vitték a hírelket Gábor Jánoshoz, a menyasz-

szonya apjához. Az lett a vége, hogy megüzenték neki, hogy ne járjon többé hozzájuk. Eppen egyszerre jött az üzenet az írással. Ez az irás áthelyezte Göncs Adámot, messze, az erdélyi határszélre, irtalmatlan nagy hegyek, bozskoros oláhok közé. Olyasmit is mondott az irás: örüljön Göncs Adám, hogy ilyen enyhe büntetéssel szabadult; csakis azért, mert példás, megbízható, feddhetetlen csendőrnök bizonyult eddig.

Örült is. Olyan nagyon örült, hogy sokáig nézte, forgatta a jegyvert, a tiszta, finom, pontos, megbízható társat, kinek annyiszor köszönhette, hogy megszabadult, nehéz, veszedelmes utakról. Most is sötétben járt, göröngyös úton, elborult a szeme és nem talált egyéb reménységet, mint a gyorsan, biztosan ölé golyót. Sokáig tartott, míg meg tudott szabadulni a fekete gondolatól.

— Erre akármikor ráérek — sóhajtott egyet és végezte a dolgát, összepakolta a cökmököt.

A régi kedve elmaradt, szótlan volt, rossz álmok lepték meg, de nem járt már olyan sötétben. Fiatal volt. A hosszú úton, mikor az új állomás felé ment, már fejlejni is kezdte a falut. A jólét, melybe belecsöppent volna. A lányt is. Máshol is vannak lányok. Az oláh fáta sem megvetendő. Ahogy megérkezett, az első napokban nem győzte bámulni a nagy hegyeket, a kopár sziklakat, a sötét fenyő-erdőt, az idegen népet. Új és furcsa volt minden. Később, mikor elmult a kíváncsiság, többet gondolt vissza az elhagyott helyre. Az meleg volt, kedves és barátságos, boldog jövődövel biztató. Itt minden sivar, nyomasztó. A nagy szegénység meg a fákra is ránehezedik. A szolgálat nehéz volt, nagy utakat kellett bejárni, sok mindenféle embert szemmel tartani. A határ felé összetételődnek a jegyes emberek, a menekülők. Hosszu lajstrom jött róluk, az üldözött vadakról, szinte minden nap. Jött egyszer, hónapok múlva egy fénykép. Az ember, akit ábrázolt, elikkasztott néhány ezrest. Olyan ismerős volt ez a sovány, semmi jóval nem biztató arc. Valahol látta, az bizonyos. De hogy hol, nem tudta eltalálni, hiába erőltette a fejét. Próbálta, gondolkodott, azután megtelepedett róla. Sok minden egyéb nyomta a szívet. Megírták neki, hogy az egykori menyasszonya, Gábor Mariska férjhez ment. Felszaggatta ez a hír a régi sebeket. Ki tudja, mire vár a menyecske, a szép zsinde-lyes ház, a jó kövér föld, az egyetlen leány minden jószágá. Ővé lett volna valamikor, ha közbe nem jön az atkozott villamos, az az istenverte Pest. Fájt ilyenkor a sivar, szeretetlen élet, a szűkös világ. Jó, amíg fiatal az ember, de mire az évek elszállnak, mégis úgy volna szebb, ha jó mód várakozna rá. Nagy bánatában olykor az itálhoz folyamodott. Apró csetepa-tyei voltak. Büntetéssel fenyegettek. Keserű volt állandóan a szája ize.

A kis vasuti állomáson járt ebben az időben egy nyári estén. Még világos volt, mikor megjött a vonat. Másodmagával lépkedett az épület előtt, vállukon a szürönyös fegyver. Unottan, szinte haragosan nézte a szállingózó utasokat. Fáradt volt. Aludni szeretett volna már.

A másik csendőr észrevette valakit, odaszólt Adámnak:

— Nézd csak meg te is. Ismerős ez az ábrázat.

Rá se nézett Göncs Adám, úgy felelte:

— Hagyjad! Csak nekünk lesz vele bajunk.

A csendőr nem hallgatott társára. Megállította az embert. Előszedte az írásait, köztük a fényképet is, amit nemrég kaptak. Megnézte jól. Épen ez volt. A sikkasztó.

Most már Göncs is ránézett és majd, hogy el nem kiáltotta magát, hangosan. Amit hiába keresett volna a képen, ráismert rögtön a megszeppent, összeropant ember vörös bajuszáról. Tudta már rögtön, hol találkozott vele. Mintha tegnap történt volna, olyan elevenen élt a fejében — hányszor gondolt rá dühös keserűséggel — a hogyan ott áll a villamos előtt, zavaros fejével, káromkodva és rikácsoló hangok kiáltották felé:

— Rendőrt! Rendőrt!

Ez a sunyi vörös, ez volt a leghangosabb. Ez adta ki a jelzést. Ez ajánkozott a rendőrnél is, hogy tanuskodik ellene. Eddig soha se látta. Nem bántotta, egy szalmaszálat nem tett az utjába. Valami eredendő rosszszag forrhatott ebben. Ennek köszönheti minden bánatát, romlását. A kiáltás, mely a torkán volt, előjött. Az indulat azonban kitört belőle, vadul. Egy pillanat alatt gondolta végig az egész elmúlt eseményt. Irtozatos düh szállotta meg, lekapta a fegyvert, két kézre fogta és nehéz tusával rácsujtott a reszkető, szerencsétlen emberre, hogy élettelenül esett össze.

EGY KIS TERECCEL LEJEBB.

(Folytatás a 7. oldalról.)

— De hát honnan tudja őn?

— Honnan? Édes Istenem, honnan? Hát onnan, hogy az az ostoba kőristály én magam voltam. Pá, barátom, ez régen volt. A fődolog most, hogy Marikót transzponáltassa.

— Igen, igen...

— Legalább egy kis terccel Érti?

A primadonna néhány perc múlva eltűnt a fasor végén. Maltazini megkövülten állott és nézett. A mellette kimosan libegett. Arca dultnak, öregnek látszott. Összszobozott. Nem a multnak ocsmányosága borzasztotta meg, nem az kergette a vért az arcába, hogy tetten érték egy aláváló hazugságon. Az semmi. Az egész beszélgetésből csak négy szó, egy kis mondat tapadt emlékezetébe. Csak ez: egy kis terccel lejjebb. Hissz akkor vége mindennek, hisz akkor ő nem tenorista... A megsemmisülés, a halál hidegét érezte csontjain végigsuhanni. Ajkai idegesen vonaglottak, halkán ismételtette: egy kis terccel lejjebb...

A békeszerződés részét a nemzaj képezni, mely háborút a jövőlyezni. Járuljon-e ilyen szerződés esatlakozzék-e egyhoz? Wilson el Amerikába a Nem alkotmányának va

Mikor az elnök, előző elindult az gyarság felkes haz renesés utat kíván örömmel üdvözlő szatértét. Nagy rövid néhány heti Mint a zárúdok-land partján köt emberiség jogait lágos, hogy ha ne Európába. Wilson érintkezett volna Európa népeivel, totta volna a vilá vezett Nemzetek kótmányával.

A Nemzetek Lig mányához hasonló, keresiünk a világ Amikor Oroszország Poroszország ural szövegségét (Hull kötötték, az önkén bástyáját erősítette lágtörténelme nem arra, hogy tizené képviselői egyhang podjanak egy népe amelynek alkotmán szét képezze a bék

A háboru szenved zataiból felszabad ményeket és vágk a liza alkotmá egy szarnok uralko ez, hanem egy ter világ demokrácia. e zője.

George Washing nemzetek ligájára: ség. Egy népszerű létesült ezen a f a világ többi ré zarnok uralkodók alá tartoztak. Sz nek idején nem a lói, hanem uralko Amerikának 140 é sége szükséges vo idő alatt nem k szerződésekét má ha csak nem akar veszélyt megköek bevonassa magát eselszövényeibe a ellen, vagy, ho nyújtson olyan á mely Washington kezett.

Milyen a helyze rácia uralja a y legteljesebb értel vetséges nemzetek föld népeinek sorá nokait elsőörte a tege.

A mai Anglia n lia, mely Washi létezett: a mai Fre az, amelyet Napo bonok idejében is egységes Olaszors kegészítő részét esárságnak.

A világ fejlőd lépést tartott eze viszonyok megvá utak, hajók, kat a szkratávirat közelebb hozták e közelség folytán szigetelheté el többi részétől. A bizonyította, hog vonhatja ki mag galmából. A mül lemzi az is, hogy nagy bécsi bék kalmával nem k gát az 1919-iki gyalásoknál Ame zetőszerepet.

Amerika élvez vábbra is irányít (Folytatás a